

УДК 351.81:338.24

ІНСТРУМЕНТАЛЬНА ПІДТРИМКА СТРАТЕГІЧНОГО ОЦІНЮВАННЯ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ

Г.С. Григор'єв, к.е.н., доцент

Національний Університет «Києво-Могилянська академія», Київ, Україна

Григор'єв Г.С. Інструментальна підтримка стратегічного оцінювання національної економіки.

У статті досліджено інструментальне забезпечення стратегічного оцінювання національної економіки. Запропоновано удосконалення загальновідомої методики SWOT-аналізу шляхом об'єднання в одній процедурі аналітичних оцінок і вибору стратегії державного регулювання національної економіки. Розроблена система формування інструменту SWOT-аналізу національної економіки. Визначені вимоги до системи інструментального забезпечення стратегічного оцінювання. Запропоновано систему обліково-аналітичного інструментарію, у рамках якого здійснюється декомпозиція сегментів матриці оцінювання на сукупність її окремих сторін для здійснення формального стратегічного оцінювання державного регулювання національної економіки. Визначені та згруповані фінансово-економічні статистичні інструменти стратегічного оцінювання національної економіки. Розроблена та запропоновано структурно-динамічну матрицю стратегічного оцінювання національної економіки.

Ключові слова: національна економіка, стратегічне оцінювання, глобалізація, внутрішнє та зовнішнє середовище

Григорьев Г.С. Инструментальная поддержка стратегического оценивания национальной экономики.

В статье исследовано инструментальное обеспечение стратегического оценивания национальной экономики. Предложено усовершенствование общеизвестной методики SWOT-анализа путем объединения в одной процедуре аналитических оценок и выбора стратегии государственного регулирования национальной экономики. Разработана система формирования инструмента SWOT-анализа национальной экономики. Определены требования к системе инструментального обеспечения стратегического оценивания. Предложена система учетно-аналитического инструментария, в рамках которого осуществляется декомпозиция сегментов матрицы оценки на совокупность ее отдельных сторон для осуществления формального стратегического оценивания государственного регулирования национальной экономики. Определены и сгруппированы финансово-экономические статистические инструменты стратегического оценивания национальной экономики. Разработана и предложена структурно-динамическая матрица стратегического оценивания национальной экономики.

Ключевые слова: национальная экономика, стратегическое оценивание, глобализация, внутренняя и внешняя среда

Hryhoriev H.S. Instrumental support of strategic evaluation of the national economy.

In the article the tool providing strategic assessment of the national economy. An improvement techniques known SWOT-analysis by combining in one procedure analytical assessments and strategy selection of state regulation of the national economy. The system forming tool SWOT-analysis of the national economy. The requirements for the system tool providing strategic assessment. The system of accounting and analytical instruments, under which the decomposition segment evaluation matrix to the sum of its individual parties to carry out a formal assessment of strategic state regulation of the national economy. Identified and grouped financial and economic statistical tools of strategic evaluation of the national economy. Developed and proposed structural and dynamic matrix of strategic evaluation of the national economy.

Keywords: national economy, strategic evaluation, globalization, internal and external environment

Глобалізація в трансформаційних умовах залишається потенційно потужним і динамічним фактором економічного зростання і розвитку національної економіки України. В умовах подальшого посилення взаємозалежності у міжнародному середовищі, повільного та нестійкого економічного росту, низьких цін на сировинні товари та нестабільність міжнародної фінансової системи, ускладнюють країнам, що розвиваються, можливість отримати потенційні вигоди від глобалізації. Таким чином, особливо актуальним постає інструментальне забезпечення стратегічного оцінювання національної економіки в умовах глобалізації.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Деякі теоретичні аспекти стратегічного оцінювання національної економіки висвітлені у зарубіжній та вітчизняній літературі. Питання інноваційного розвитку вивчалися в роботах таких відомих вчених, як: А. Томпсон, А. Стрикленд, Є. Кайлюк, Г. Кіндрацька, Б. Андрушків, О. Побережець, Л. Довгань, Ю. Каракай, Л. Артеменко, І. Ломачинська, С. Філіппова, О. Балан, Є. Масленников та багатьох інших. Праці науковців спрямовані на дослідження теоретичних та практичних аспектів оцінювання національної економіки.

В умовах сучасної міжнародної економіки відбуваються процеси глобалізації та інтеграції і те, що для компаній є ринками сировини і збуту продукції або послуг, – для національної економіки, яка є єдиною фінансово-економічною системою, являє міжнародний ринок, на якому також застосовуються закони попиту і пропозиції, монополії та конкуренції, як і на приватних ринках. Тому національна економіка нашої країни є реальним та повноцінним суб'єктом міжнародних фінансовоекономічних відносин. І саме вона, в умовах міжнародної глобалізації, потребує визначення стратегічних пріоритетів в умовах трансформаційних змін.

Метою статті є дослідження інструментальної підтримки стратегічного оцінювання національної економіки.

Виклад основного матеріалу дослідження

Одним з сучасних та зручних інструментів стратегічного оцінювання національної економіки є SWOT-аналіз. Буде сучасно й актуально, у тому числі методологічно необхідним застосування

інструменту SWOT-аналізу не тільки на рівні підприємств (мікрорівень), але і на рівні національної економіки нашої країни (макрорівень), тому що саме національні економіки в умовах сьогодення визначаються в якості господарюючих суб'єктів міжнародного середовища. Зазначимо, що крім відповідних суб'єктів господарювання у міжнародному просторі існує також значна кількість інтеграційних об'єднань, які також виступають в якості асоціативних суб'єктів міжнародного середовища. В SWOT-аналізі застосовуються взаємопротилежні елементи: «сили-слабкості» та «можливості-загрози».

Для проведення SWOT-аналізу національної економіки у науковій літературі рекомендується дотримуватися деяких принципів.

Перший принцип – обґрунтованість сфери застосування SWOT-аналізу кожного рівня національної економіки. Для стратегічного оцінювання можливе саме загальне оцінювання, яке охоплює лише найважливіші аспекти національної економіки, але воно буде занадто узагальненим і тому може виявитися марним для зацікавлених суб'єктів, які приймають і формують стратегічні рішення на відповідному рівні.

Фокусування системи SWOT-аналізу на визначеному сегменті в силу звуження меж дослідження, забезпечує більшу ймовірність виявлення максимально важливих для визначеного сегменту сильних або слабких сторін, можливостей або загроз. Але необхідно мати на увазі, що у даному випадку неможливо побачити загальну картину впливу факторів.

Наступний принцип – необхідно враховувати відмінності між елементами: силами та слабкостями, можливостями та загрозами в умовах мінливого середовища. Сильні або слабкі сторони характеризують, як правило, внутрішні риси національної економіки, які підконтрольні державному регулюванню; можливості та загрози, пов'язані з характеристиками зовнішнього оточення, і, як правило, у значній мірі непадвласні державному регулюванню на національному рівні.

Сильні або слабкі сторони вважаються такими, коли їх так сприймає зовнішнє середовище, що представлено наступним принципом. У зв'язку з чим виникає потреба включати у механізм оцінювання тільки найбільш важливі переваги або слабкості національної економіки, але на практиці, в умовах сьогодення, сильних або слабких сторін велика множина, тому дослідникам досить складно визначити, які з них є головними, а які другорядними. Тому необхідне ранжування, яке представлено у дослідженні.

Принцип об'єктивності та застосування різнобічної вхідної аналітичної інформації. Не завжди вдається дослідникам здійснювати оцінювання за результатами великих всебічних макроекономічних досліджень, але, з іншого боку, не можна оцінювати один суб'єкт, оскільки таке дослідження не буде суттєво об'єктивним, як

оцінювання, проведене у вигляді групової дискусії або обміну ідеями та пропозиціями. Необхідно пам'ятати, що матричний аналіз повинен ґрунтуватися на об'єктивних фактах і даних наукових досліджень.

І, нарешті, останнє, – необхідно уникати загальних, великих і двозначних трактувань, тому що обґрунтованість формулювань, забезпечують достовірність механізму оцінювання.

Зауважимо, що визначені принципи поширюються на дослідження будь-якого рівня.

Наявність визначених принципів не означає, що у разі їх дотримання буде гарантований високий результат, оскільки SWOT-аналіз є процесом достатньо творчим, тому застосування тих чи інших його процедур здатне лише полегшити сам аналітичний процес дослідження, але не обов'язково поліпшити результати системи оцінювання. Але, як показує науковий досвід, використання запропонованого інструментарію для різних предметних областей і безліччю суб'єктів, у тому числі регламентація процедури стратегічного оцінювання, дає перспективну парадигму досягнення мети стратегічного державного регулювання національної економіки.

Зауважимо, що загальновідома методика SWOT-аналізу може бути вдосконалена шляхом об'єднання в одній процедурі аналітичних оцінок і вибору стратегії державного регулювання національної економіки. Для цього до складу експертних оцінок необхідно додати показники ймовірності появи сприятливих можливостей або загроз, рівнів впливу на національну економіку внутрішніх та зовнішніх факторів, інтенсивності сильних або слабких сторін національної економіки, вплив визначених сторін на досягнення позитивних потенційних можливостей та захисту від загроз відповідного середовища.

Запропоновані елементи оцінювання виступають в якості компонентів інтегрованих ваг сильних або слабких сторін національної економіки в трансформаційних умовах, з урахуванням сприятливих можливостей або загроз відповідного середовища. У даному випадку, здійснюється перехід від фіксації бальних оцінок визначених факторів до формування найбільш істотних за всією сукупністю та взаємозв'язку.

Система формування інструменту SWOT-аналізу національної економіки запропоновано в табл. 1.

За вертикаллю заповнюються стовпці, в яких указуються майбутні сприятливі можливості та загрози для національної економіки.

Вертикальна позиція заповнюється оцінками інтенсивності факторів сильних сторін наступним чином:

- висока інтенсивність – 10-12 балів;
- середня інтенсивність – 7-9 балів;
- достатня інтенсивність – 4-6 балів;
- низька інтенсивність – 1-3 балів.

Таблиця 1. Система формування інструменту SWOT-аналізу національної економіки

	Можливості			Загрози		

Сильні сторони						
...						
...						
...						
Слабкі сторони						
...						
...						
...						
Ймовірність виникнення						
Показник впливу						

Джерело: Власна розробка автора

Вертикальна позиція заповнюється оцінками інтенсивності факторів слабких сторін наступним чином:

- висока інтенсивність – 10-12 балів;
- середня інтенсивність – 7-9 балів;
- достатня інтенсивність – 4-6 балів;
- низька інтенсивність – 1-3 балів.

За горизонталлю експертним методом визначається ймовірність (від нуля до одиниці) появи потенційних сприятливих можливостей і загроз.

Для обробки результатів експертного оцінювання можливо застосовувати різні методики, але з практичної точки зору оптимальним для фахівців-експертів і обробки отриманих результатів є методика ранжирування, за якою фахівець-експерт розподіляє можливості або загрози в порядку їх значимості для національної економіки. При цьому ступінь узгодженості оцінок експертів оцінюється за коефіцієнтом узгодженості, який показує, наскільки думки фахівців-експертів співпадають одна з одною. Зауважимо, що величина коефіцієнта конкордації змінюється в межах від одного до нуля. Якщо коефіцієнт конкордації дорівнюється одиниці, то думка фахівців-експертів показує повну узгодженість. Нульове значення коефіцієнту свідчить про відсутність зв'язків між оцінками, отриманими від різних фахівців-експертів.

За горизонталлю, у відповідному рядку експертним методом заповнюються значення показника впливу на національну економіку визначених сприятливих можливостей або загроз:

- високий вплив – 75-100%;
- середній вплив – 50-75%;
- достатній вплив – 25-50%;
- низький вплив – 0-25%.

Показники за горизонталлю або вертикаллю перемножуються за відповідними сегментами матриці, та отримується загальна оцінка впливу тих чи інших елементів. Підсумовуючи викладене, можливо констатувати, що сильні або слабкі сторони державного регулювання національної економіки автоматично визначаються за всією сукупністю сприятливих можливостей або загроз

у мінливих умовах. Подальші дослідження спонукають виділити деякі наступні дії аналітичного характеру.

Дослідження показує, що оцінка стану національної економіки дозволяє отримати стратегічно-важливу аналітичну інформацію про можливості та загрози зовнішнього середовища та визначити сильні або слабкі її сторони. За результатами проведеного оцінювання визначаються довгострокові, середньострокові та короткострокові завдання, у тому числі, максимально важливі з них в трансформаційних умовах. Зазначимо, що пріоритетні довгострокові, середньострокові та короткострокові завдання конкретизуються у поточних задачах, які містять орієнтири кількісного та якісного характеру.

Зауважимо, що сформулювавши мету розвитку національної економіки в умовах трансформації, суб'єкти визначають засоби її досягнення, тобто відповідні дії, які спрямовані на вирішення визначених завдань з урахуванням стратегічного аспекту. Загальновідомо, що будь-яка стратегія базується на визначених цілеспрямованих діях і реакції на непередбачений розвиток подій, які притаманні глобальному середовищу. Державне регулювання національної економіки повинно визначити свої довгострокові (середньострокові, короткострокові) дії по відношенню до зовнішнього оточення, міжнародних ринків, логістиці, маркетингу, асортименту, ціноутворенню і просування товарів або послуг на внутрішніх або зовнішніх ринках, визначити глобальні напрямки свого розвитку та просування в умовах нестабільного середовища.

У сучасних умовах національна економіка має достатній рівень свободи вибору стратегії з урахуванням вектору розвитку. Національна економіка диверсифікується у пов'язані або непов'язані галузеві сегменти за допомогою спільних господарських одиниць, стратегічних комплексів або відкриття нових напрямків свого стратегічного розвитку.

Визначення мети та розробка завдань і пошук засобів їх досягнення та вирішення є завершальним аспектом аналітичного етапу стратегічного державного регулювання національної економіки.

З метою проведення стратегічного оцінювання необхідно розробити та сформувати інформаційно-аналітичну модель дослідження. Змістовно інформаційно-аналітична модель включає показники статистики, у тому числі міжнародної, основними завданнями якої є аналітичне забезпечення відповідною інформацією суб'єктів державного регулювання з метою розробки фінансово-економічної стратегії на національному рівні. У зв'язку з чим, особлива увага повинна приділятися розрахунку найбільш загальних макроекономічних показників:

- система національних рахунків;
- стадія виробництва;
- випуск товарів і послуг;
- проміжне споживання;
- валова додана вартість;
- валовий внутрішній продукт;
- номінальний валовий внутрішній продукт;
- реальний валовий внутрішній продукт;
- індекс-дефлятор валового внутрішнього продукту;
- податки на продукти;
- субсидії на продукти;
- стадія утворення доходу;
- оплата праці найманих працівників;
- податки на виробництво та імпорт;
- інші податки, пов'язані з виробництвом;
- інші субсидії, пов'язані з виробництвом;
- валовий (чистий) прибуток;
- стадії використання валового внутрішнього продукту;
- кінцеве споживання товарів і послуг;
- валове нагромадження;
- валовий національний дохід;
- споживання і накопичення;
- заощадження;
- рахунки інституційних секторів економіки;
- доходи і витрати населення;
- показники зайнятості та інфляції;
- дефіциту державного бюджету;
- інші.

Якісна та кількісна визначеність запропонованих елементів встановлюється в рамках Системи національних рахунків.

Система національних рахунків – це сукупність показників послідовного та взаємопов'язаного опису найважливіших процесів і явищ економіки: виробництва, доходів, споживання, нагромадження капіталу та фінансів [1]. Ця система застосовується в умовах ринкових відносин для опису і оцінювання функціонування ринкової економіки за матеріалами статистичних досліджень.

У використанні інструментів статистики для цілей стратегічного оцінювання є деякі особливості. Основним елементом статистики, у тому числі міжнародної, є система показників, яка відображає характеристику безліч фінансових,

економічних явищ і процесів, а також національної економіки у загальному вигляді.

Інструментальне забезпечення статистики характеризує аспекти фінансового та економічного процесів та утворює підсистему загальної системи статистики країни.

Таким чином, система інструментального забезпечення статистики є сукупністю взаємопов'язаних підсистем фінансової та економічної інформації, наприклад, таких підсистем, як статистика фінансів і статистика цін і тощо.

Необхідно зазначити, що методологія розрахунку статистичних показників – це певний компроміс між тим, що було б доцільно досягти з теоретичної позиції, і тим, що можна на практиці отримати з урахуванням наявної аналітичної інформації.

Зауважимо, що статистичні показники розраховуються за деяким ступенем достовірності, з тим або іншим ступенем наближення до дійсності, яку складно визначити в мінливих умовах національної економіки.

Ступінь достовірності розрахунку показників статистики різна і залежить від ряду факторів відповідного середовища:

- складності досліджуваних явищ та процесів;
- ступеня відмінності характеристик явищ та процесів;
- мети розрахунку показників статистики;
- вимог користувачів інформації;
- інші.

Зазначимо, що велика кількість показників статистики необхідна лише для виявлення загальних тенденцій фінансово-економічного розвитку національної економіки, тому деякі з них не потребують максимальної достовірності.

Для проведення стратегічного оцінювання система інструментального забезпечення статистики повинна відповідати певним вимогам:

- повинна дотримуватись принципу всеохоплюючого характеру, тобто поширюватися на всі сегменти фінансово-економічного процесу (забезпеченості ресурсів, виробництво, реалізація, розподіл і перерозподіл доходів, податкове навантаження, інвестиції, інновації, фінансова система та інше);
- показники системи, які відносяться до різних аспектів фінансово-економічного процесу, повинні бути методологічно взаємоузгодженими або засновані на гармонізованих принципах;
- система показників статистики повинна мати ієрархічну структуру та позицію, на вершині цієї системи розміщуються найбільш загальні макроекономічні показники – система національних рахунків, яка складається з підсистем, кожна з яких наводить деталізацію тих чи інших аспектів фінансово-економічних процесів.

Як було зазначено у дослідженні, основним важливим напрямком фінансово-економічного

оцінювання – є вивчення темпів економічного зростання і потенційних коливань економічної кон'юнктури в трансформаційних умовах глобального середовища.

Темпи економічного зростання національної економіки, перш за все, залежать від змін економічного потенціалу країни внаслідок агресивної інноваційно-інвестиційної політики.

Колівання економічної кон'юнктури, як правило, розглядається дослідниками як зміни обсягу валового внутрішнього продукту у визначеній перспективі, внаслідок змін рівня використання існуючих необоротних активів в економіці країни.

Показники темпів фінансово-економічного зростання використовуються для дослідження загальних тенденцій фінансово-економічного розвитку національної економіки країни за відповідний період часу.

З міжнародного досвіду відомо, що для характеристики стану національної економіки особливе значення мають показники валового внутрішнього продукту, статистики цін, зайнятості населення, кредитної спроможності та інші. Особливе значення для стратегічного оцінювання має зростання цін під впливом відповідних факторів на імпорту сировину й енергоносії. Зазначимо, що у матричному оцінюванні наявність загроз, викликаних зазначеним вище сегментом, необхідно зрівноважити низкою обставин, які характеризують певні потенційні можливості національної економіки.

У міжнародному середовищі зростання цін не завжди є критичним для економіки країни. Але зауважимо, що фактор динаміки цін у стратегічному оцінюванні не можна виокремити в якості суттєвої загрози для міжнародної економіки, оскільки ринкова кон'юнктура виступає основним елементом ринкової економіки глобального середовища. За даними аспектами, динаміка міжнародної економіки залежить від динаміки попиту в провідних країнах світу, а остання – від зростання грошової маси у зовнішньому оточенні. Відсутність дослідницького досвіду ускладнює процес прогнозування події у цій сфері міжнародної глобальної економіки. Таким чином, крім оцінювання фінансово-економічної статистичної інформації, необхідно використання експертних методик оцінювання.

Згідно економічної теорії, рівноважні ціни на будь-якому зовнішньому ринку будуються під впливом елементів попиту та пропозиції, кількісна визначеність яких формується у натуральних величинах, тому при стратегічному оцінюванні національної економіки в умовах глобалізації вартісні показники в якості найважливіших у стратегічному оцінюванні необхідно застосовувати в ув'язці з натуральними показниками. Наприклад, якщо розглядати ціноутворення на ринку ресурсного забезпечення й енергоносіїв, то зовнішнє ціноутворення, у тому числі характер фінансово-економічних стратегій багатьох країн з

відкритою економікою, буде залежати від кількісних параметрів, які визначають ємність міжнародного середовища. Зазначимо, що для реалізації державного регулювання національної економіки їх застосовують у тому числі для визначення рівня мінімальної оплати праці, індексації заробітної плати або соціальних виплат, субсидій та іншого грошового забезпечення і тощо.

Основним напрямом дослідження статистичної аналітичної інформації для розробки фінансово-економічної стратегії країни є аналіз структури використання валового внутрішнього продукту на валову додану вартість, кінцеве споживання товарів і послуг, валове нагромадження, валовий прибуток, чистий експорт та субсидії на продукти. У контексті запропонованого дослідження визначається у тому числі частка валового внутрішнього продукту на оборону, внутрішню безпеку, освіту, охорону здоров'я, інноваційні заходи, досліджується структура споживчих витрат домашніх господарств національної економіки. Дослідження структури використання валового внутрішнього продукту національної економіки за останні роки свідчить про тенденції щодо зниження частки валового накопичення, а саме, суми валового нагромадження основного капіталу, але необхідно зауважити, що на цю динаміку впливають об'єктивні факти внутрішнього середовища – військові дії на протязі 2014-2016 років. За останні роки частка витрат на обороноздатність країни наближається до 5% від валового внутрішнього продукту.

Необхідно все таки підкреслити, що найважливішим сегментом у структурі валового внутрішнього продукту є сукупні витрати домогосподарств, які складаються з споживчих та неспоживчих.

Споживчі сукупні витрати формуються з грошових витрат, а також – вартості спожитих домогосподарством продовольчих товарів, отриманих з особистого підсобного господарства та в порядку самозаготівель або подарованих родичами та іншими особами, суми отриманих пільг та безготівкових субсидій на оплату житла, комунальних продуктів та послуг, суми пільг на оплату телефону, проїзду у транспорті, туристичних послуг, путівок для лікування, оздоровлення та відпочинку, на оплату ліків, вітамінів, інших аптекарських товарів, медичних послуг (у тому числі стоматологічних послуг, проведення обстеження та отримання процедур, лікування в стаціонарі тощо) [1].

Неспоживчі сукупні витрати складаються з грошових та негрошових витрат домогосподарства на допомогу родичам та іншим особам, витрат на купівлю нерухомості, на капітальний ремонт, будівництво житла та господарських будівель, на купівлю великої рогатої худоби, коней та багаторічних насаджень для особистого підсобного господарства, на придбання акцій, сертифікатів, валюти, вкладів до банківських установ, аліментів, податків (крім

прибуткового), зборів, внесків та інших грошових платежів, використаних заощаджень, позик та повернутих домогосподарством боргів [1].

Сукупні витрати домогосподарств формують важливий сегмент наявних доходів населення – одного з основних показників рівня життя населення країни.

Динаміка частки витрат на продукти харчування у структурі споживчих витрат домогосподарств національної економіки в останні роки продовжує збільшуватися, що є небажаним аспектом для життя людини. Найбільш загальними показниками рівня життя людини, які визначаються в рамках системи національних рахунків, є показники фактичного кінцевого споживання товарів і послуг домогосподарств і скоригованого наявного доходу. Він включає субсидії, безкоштовні послуги в галузі освіти, охорони здоров'я, спорту, безпеки, соціального забезпечення тощо.

Про системність та масштаби перерозподільних процесів за допомогою державного регулювання національної економіки свідчить елемент, який характеризує частку сегменту доходу державного бюджету до валового внутрішнього продукту країни. Підтвердимо, що бюджетні відносини характеризуються значним різноманіттям, а велика кількість показників відображає різні механізми системного перерозподілу фінансово-економічних ресурсів вертикального та горизонтального характеру, які притаманні будь-якій країні. Також важливим напрямом макроекономічного стратегічного оцінювання є дослідження продуктивності праці у національній економіці, її тенденцій та вплив на конкурентоспроможність країни.

Для стратегічного дослідження потенційних можливостей національної економіки, в умовах державного регулювання, особливо широко застосовують натуральні та трудові вимірники облікового процесу. Це показники ресурсного забезпечення: сировиною та матеріалами, енергоносіями, трудовими ресурсами тощо. Ресурсне забезпечення або відсутність позитивної динаміки виробництва основних видів товарів і послуг, характерних для національної економіки, у натуральному вираженні, може для стратегічного дослідження означати абсолютну неспроможність покрити нестачі, або значне перевищення запланованих фінансових витрат на компенсацію даного дефіциту в умовах нестабільного середовища.

Аспектом відмінності формального стратегічного оцінювання від інтуїтивного уявлення ситуації є початкова формалізація визначених елементів. Відомо, що чим складніше економічна система в країні, тим більше втрачається часу на уточнення погано систематизованої загальної економічної ситуації в макроекономічному середовищі. У зв'язку з чим потрібен єдиний підхід до системи подання аналітичної інформації у структурі національної економіки. У зв'язку з чим, для

здійснення формального стратегічного оцінювання державного регулювання національної економіки необхідно з початку визначити систему обліково-аналітичного інструментарію, у рамках якого здійснюється декомпозиція сегментів матриці оцінювання на сукупність її окремих сторін. Тобто виникає необхідність формування класифікаційного угруповання з метою полегшення подальшого дослідження. Класифікаційні угруповання, як правило, можуть мати сегментну або ієрархічну структуру. Відповідний сегмент формується на основі послідовного порядкового перерахування об'єктів класифікації за певною ознакою та процедурою. Зауважимо, якщо об'єкт описується за допомогою набору незалежних сегментів, які не мають жорсткого взаємозв'язку один з одним, то ці сегменти треба використовувати окремо для вирішення різних задач стратегічного оцінювання елементів національної економіки.

Класифікація ієрархічним методом – це послідовний розподіл всіх об'єктів на підлеглі класифікаційні групи. Спочатку всі об'єкти поділяються за деякою визначеною ознакою на великі групи, потім кожна з великих груп поділяється за іншими ознаками на ряд наступних підгруп, при цьому конкретизується об'єкт відповідної класифікації. Таким чином, між класифікаційними угрупованнями встановлюється підпорядкованість або класифікаційна ієрархія об'єктів. Групування об'єктів у дослідженні дозволяє складні за своїм складом сукупності розподілити на підгрупи, однорідні за будь-якою істотною ознакою. У міжнародній практиці для оцінювання найчастіше використовують структурні, динамічні або структурно-динамічні поєднання, сформовані за однією або деякими ознаками [11].

У міжнародному середовищі такою ієрархічною структурою є Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності.

Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності (англ. International Standard Industrial Classification of All Economic Activities) – довідкова класифікація видів економічної діяльності, розроблена ООН. Класифікація забезпечує механізм, в рамках якого можливо збирати, обробляти та зберігати інформацію, необхідну для економічного аналізу і прийняття рішень на макроекономічному рівні. Також міжнародна стандартна галузева класифікація забезпечує безперервний потік інформації, яку можна використовувати для міжнародних зіставлень. Дана класифікація широко використовується як на національному, так і на міжнародному рівні при систематизації даних за видами економічної діяльності у таких галузях, як економічна статистика, демографія, виробництво, зайнятість, національний дохід тощо. Останнім часом її дедалі частіше використовують для досягнення адміністративних цілей. Станом на 2016 рік діє четверта переглянута версія класифікатора, запропонована у 2009 році [2].

Міжнародна стандартна галузева класифікація всіх видів економічної діяльності має секції, позначені великими літерами латинського алфавіту, групи, які утворюють відповідні класи. Розділи і групи представлені з урахуванням:

- характеру вироблених товарів і послуг;
- призначення товарів і послуг;
- виду сировини, обробки і технології виробництва.

Відповідні класи встановлюються з урахуванням основної частини продукції або послуг, сформованими включеними у визначений клас одиницями. Одиницями спостереження у міжнародній стандартній галузевій класифікації всіх видів економічної діяльності є структурні об'єкти, за якими проводиться нагромадження аналітичної інформації, однорідні за економічною діяльністю, за місцем розташування та позиціонування. Одиницею виду діяльності може бути галузь, корпорація, підприємство або навіть його сегмент.

Сегментну структуру має система індикаторів, які характеризують стан національної економіки. Дана система застосовується найчастіше, включаючи найрізноманітніші випадки макроекономічного дослідження. На її основі була розроблена Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» [3].

Розвиток національної економіки є одним із пріоритетних завдань у трансформаційних умовах нашої країни. Згідно Стратегії сталого розвитку «Україна – 2020» [3]: вектор розвитку – це забезпечення сталого розвитку нашої держави, проведення структурних та необхідних реформ та, як наслідок, підвищення стандартів життя українського суспільства. Наша країна має стати державою з сильною економікою та з передовими інноваціями. Для цього, передусім, необхідно відновити макроекономічну стабільність, забезпечити стійке зростання економіки екологічно невиснажливим засобом, створити

сприятливі умови для ведення господарської діяльності та прозору податкову політику.

У сегментній структурі з початку виокремлюють об'єкти оцінювання, які представлені функціональними складовими національної економіки країни, потім ці об'єкти описуються за допомогою визначених фінансово-економічних статистичних інструментів. У якості об'єктів стратегічного оцінювання виділяють основні функціональні складові національної економіки країни. Зазначимо, що у цьому списку представлено достатньо повний перелік суттєвих об'єктів стратегічного оцінювання, конкретизований відповідними якісними і кількісними фінансово-економічними статистичними інструментами. Список дозволяє досить докладно і з необхідним ступенем деталізації описати стан наведених вище функціональних об'єктів національної економіки країни.

В якості таких фінансово-економічних статистичних інструментів, які характеризують стан об'єктів, використовуються елементи фінансово-економічного дослідження, які пропонуються згрупувати особливим чином (табл. 2).

Визначимо, що для проведення матричного стратегічного оцінювання національної економіки запропонований перелік фінансово-економічних індикаторів занадто перебільшений. Сегментна структура запропонованої системи фінансово-економічних індикаторів не дозволяє здійснювати аналітичні процедури у відповідності до матричного оцінювання, але структура її, яка визначається аспектами матричного позиціонування стратегічного оцінювання національної економіки, передбачає послідовну дихотомію (роздвоєність, послідовний розподіл на дві частини, не пов'язаних між собою елементів; це спосіб логічного поділу класу на підкласи, який полягає в тому, що ділене поняття повністю ділиться на два взаємовиключних) або структурно-часовий масштаб дослідження.

Таблиця 2. Інструментальна підтримка стратегічного оцінювання національної економіки

Індикатори 1	Характеристика індикаторів 2
Макроекономічні індикатори	<ul style="list-style-type: none"> — валовий внутрішній продукт та його структура; — валова додана вартість; — номінальний валовий внутрішній продукт; — реальний валовий внутрішній продукт; — індекс-дефлятор валового внутрішнього продукту; — рівень інфляції; — обсяг і структура інвестицій за джерелами фінансування та секторам економіки; — обсяги виробництва товарів і послуг в цілому і за великими галузевими комплексами; — оцінка масштабів тіньової економіки; — обсяги несплачених податків і зборів за масштабами тіньової економіки; — обсяги зовнішньоекономічної діяльності; — допустимі величини зовнішнього боргу, сум за його обслуговування та дефіциту платіжного балансу в абсолютній сумі і у визначених відсотках до валового внутрішнього продукту й обсягу експорту; — допустима частка імпорту у внутрішньому споживанні найважливіших видів товарів і послуг; — динаміка співвідношень цін внутрішнього та зовнішнього середовища; — динаміка курсу національної валюти; — валовий (чистий) прибуток; — інші.

Продовження таблиці 2

1	2
Індикатори рівня та умов життя населення	<ul style="list-style-type: none"> — середній розмір домогосподарств; — допустимий мінімальний рівень споживання основних видів продовольства, непродовольчих товарів, забезпеченості житлом і послугами галузей невиробничої сфери; — споживчі та неспоживчі сукупні витрати; — вартість прожиткового мінімуму за окремими соціальними групами та географічними сегментами; — загальні доходи населення; — квінтільний коефіцієнт диференціації доходів населення; квінтільний коефіцієнт фондів; — відставання рівня доходів населення, в тому числі оплати праці від зростання цін; — різниця між середньою оплатою праці і середнім значенням пенсійного забезпечення; — масштаби і тривалість затримки у виплаті заробітної плати; — розмір допомоги за видами соціального страхування; — чисельність населення із середньодушовими еквівалентними загальними доходами у місяць, нижчим прожиткового мінімуму; — споживання продуктів харчування у домогосподарствах; — наявність в домогосподарствах товарів тривалого користування; — інші.
Індикатори фінансів	<ul style="list-style-type: none"> — балансові звіти за секторами економіки (монетарне золото, готівкові кошти, перекази депозитів, цінні папери, кредити, грошові агрегати та інші) — основні показники діяльності банківської системи; — показники державного бюджету за структурою та динамікою; — інша монетарна та наглядова статистика; — максимально допустимі масштаби вкладень іноземного капіталу в нерухомість країни; — кількість суб'єктів господарювання з високою часткою участі іноземного капіталу; — інформація про обсяги вивезення капіталу; — мінімально необхідний запас вільно конвертованої валюти; — інші.
Індикатори економічного та виробничого забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> — показники структурної статистики за суб'єктами господарювання з розподілом за їх розмірами; — кількість суб'єктів господарювання за видами економічної діяльності; — обсяг виробленої продукції (товарів, послуг) підприємств за їх розмірами за видами економічної діяльності; — обсяг реалізованої продукції (товарів, послуг) підприємств за видами економічної діяльності; — фінансові результати підприємств до оподаткування за видами промислової діяльності; — рентабельність операційної діяльності підприємств за видами економічної діяльності; — необоротні активи за видами економічної діяльності; — оборотні активи за видами економічної діяльності; — власний капітал за видами економічної діяльності; — поточні зобов'язання за видами економічної діяльності; — розміри державних резервів; — інші.
Індикатори науково-технічного забезпечення	<ul style="list-style-type: none"> — витрати на виконання наукових та науково-технічних робіт; — обсяг виконаних наукових та науково-технічних робіт; — інноваційна діяльність; — упровадження інновацій (інновація); — придбання нових технологій; — придбання машин та обладнання пов'язані з упровадженням інновацій; — кількість впроваджених інноваційних видів продукції, найменувань; — реалізована інноваційна продукція; — частка витрат на науку у валовому внутрішньому продукту; — стан фундаментальної і прикладної науки (кількість вчених, обсяг використовуваного обладнання та ін.); — параметри якості продукції і витрати на її виробництво, необхідні і достатні для забезпечення її конкурентоспроможності на зовнішньому і внутрішньому ринках; — інші.

Джерело: Власна розробка автора

Зазначимо, що у матричному оцінюванні діє принцип дихотомічної класифікації, у якому національна економіка ділиться на дві складові, які на неї впливають – внутрішнє середовище і зовнішнє оточення глобального середовища, потім у кожному сегменті здійснюється наступне дихотомічне розділення, у даному випадку на слабкі і сильні сторони, можливості та загрози. У такій структурі складно застосовувати сегментний спосіб класифікації фінансово-економічної аналітичної інформації системи державного регулювання національної економіки.

Таким чином, необхідно застосовувати найбільш зручну систему позиціонування стану та розвитку національної економіки, засновану на методі ієрархічної класифікації, де значна

кількість об'єктів спочатку за відповідною ознакою поділяється на великі групи, нагадаємо, при дихотомії – на два сегмента, потім кожна з них – за іншою ознакою, на ряд наступних підгруп, де конкретизується об'єкт класифікації матричного оцінювання. Звідси, між класифікаційними групами з'являється відповідна ієрархія, тобто певний взаємозв'язок.

Визначимо, що відповідний розподіл дозволяє складні за своєю структурою сукупності поділити на групи, які сформовані на підставі запропонованих істотних ознак, та які мають однакові або близькі аспекти групування відповідних елементів. При цьому для стратегічного оцінювання національної економіки необхідно застосовувати групування: структурні,

динамічні або структурно-динамічні, які сформовані за визначеними ознаками.

Поєднання окремих одиниць або даних в одну одиницю або декілька одиниць забезпечує систему агрегування інформації. В агрегуванні – розділ є основним загальним сегментом. У свою чергу розділи поділяються на підрозділи, які характеризують наступний рівень групування об'єктів класифікації у стратегічному оцінюванні. Зазначимо, що подальша деталізація характеристик об'єктів класифікації національної економіки проводиться на рівні класів, які є найменшим рівнем групування. У наукових роботах класифікатори поділяються на підкласи, для яких характерна більш детальна характеристика об'єкту.

Визначимо, що у системі державного стратегічного регулювання національної економіки найпростіше дихотомічне групування є поділ на «суб'єкт» і «об'єкт» державного регулювання. У системі регулювання національної економіки виникають такі протилежні пари понять: доходи і витрати; витрати і результат; матеріальні і фінансові ресурси; оборотні й оборотні активи; тощо.

Дихотомія матеріального змісту відповідних процесів, з одного боку, і вартісної їх форм – з іншого, забезпечує іманентну рису ринкової економіки відповідної країни. Методологічна

вимога адекватності форми змісту не є тотожністю та передбачає можливість певного відсторонення форми від змісту, що зумовлює виокремлення у відповідний розряд об'єктів ринкової інфраструктури національної економіки, пов'язаних з діяльністю банківських установ або інших фінансових структур.

Таким чином, типова модель потенціалу або внутрішнього стану національної економіки за структурою ґрунтується на визначенні фінансово-економічних елементів: фінансові та матеріальні ресурси, праця та її предмет, визначених у національних масштабах. Але, якщо застосувати координати часу, то можна оперувати поточним, середнім та довгостроковим масштабом часового визначення.

З метою дослідження зовнішнього середовища, а саме можливостей і загроз для національної економіки в умовах глобалізації, треба застосувати запропоновану типову модель, у якій структурно-динамічна матриця стратегічного оцінювання національної економіки, побудована на аспектах фінансово-матеріальної оцінки і включає як найпростішу структурну класифікацію національного господарства, так і динамічну класифікацію з урахуванням стратегічного бачення. Структурно-динамічна матриця стратегічного оцінювання національної економіки представлена у табл. 3.

Таблиця 3. Структурно-динамічна матриця стратегічного оцінювання національної економіки

Елементи визначення	Природні ресурси	Фінансовий капітал	Матеріальний капітал	Людський капітал
Поточне забезпечення				
Середнє забезпечення				
Довгострокове забезпечення				

Джерело: Власна розробка автора

У складі елементу «природні ресурси» відображається забезпеченість природними ресурсами; стан природного середовища тощо. Так як природні ресурси – це природні тіла, компоненти географічної оболонки, вони мають природну відповідну класифікацію, тому, виходячи з належності, відношення до природних систем, а також розміщення, природні ресурси необхідно також сегментувати за відповідним ознаками. У складі елементу «фінансовий капітал» відображають: забезпеченість фінансовими ресурсами; стан та перспективи фінансово-кредитної та бюджетної системи; державний борг за сегментами; розвиток інститутів ринкової економіки тощо. У складі елементу «матеріальний капітал» відображається: забезпеченість необоротними засобами, їх ступінь зношеності; обсяги та динаміка виробництва; інвестиційна та інноваційна діяльність тощо. У складі «людський капітал» відображається: демографія та міграція; рівень і якість життя; структура та динаміка зайнятості; рівень безробіття за сегментами; стан та динаміка попиту на товари і послуги тощо.

У якості обліково-аналітичних інструментів, які забезпечать процес матричного стратегічного оцінювання державного регулювання національної економіки, метою якого є з'ясування її найістотніших сильних і слабких сторін, можливостей і загроз. Запропонована класифікація фінансово-економічних елементів прийнятна і зручна для формування національної фінансово-економічної стратегії в трансформаційних умовах.

Висновки

Таким чином, буде сучасно й актуально, у тому числі методологічно необхідним застосування інструменту SWOT-аналізу не тільки на рівні підприємств (мікрорівень), але і на рівні національної економіки нашої країни (макрорівень), тому що саме національні економіки в умовах сьогодення визначаються в якості господарюючих суб'єктів міжнародного середовища. Зазначимо, що крім відповідних суб'єктів господарювання у міжнародному просторі існує також значна кількість інтеграційних об'єднань, які також виступають в якості асоціативних суб'єктів міжнародного середовища. Визначимо, що залишають

питання обліково-аналітичного забезпечення інструментальної підтримки матричного оцінювання національної економіки, які потрібно постійно досліджувати в умовах трансформації. У деяких стратегічних аспектах потрібно звертати увагу на певну групу об'єктів, у якій можуть виникнути структурні проблеми; у інших, при зміні проблемної структури, на першому місці з'являються проблеми, які навіть і не передбача-

лися раніше в системі державного регулювання національної економіки країни. Але необхідно бути впевненим, що у будь-якому випадку базисом стратегічного оцінювання національної економіки є місія країни в умовах глобалізації. Спираючись на місію, можна без суттєвих помилок визначити та проранжувати перспективні стратегічні аспекти, які притаманні будь-якій країні в умовах глобального середовища.

Abstract

Prelude: Globalization in terms of transformation remains a potentially powerful and dynamic factor in the growth and development of the national economy of Ukraine. In a further interdependence in the international environment, slow and unstable economic growth, low commodity prices and the instability of the international financial system, complicating developing countries, the opportunity to receive the potential benefits of globalization. Thus, there is particularly relevant tool providing strategic assessment of the national economy under globalization.

Purpose: In today's international economy, the processes of globalization and integration and the fact that companies are markets of raw materials and sales of products or services – for the national economy, which is the only financial and economic system, is an international market, which also apply the laws of supply and demand monopoly and competition, as well as in private. Therefore, the national economy of our country is real and full subject of international financial and economic relations. And that is, in terms of international globalization requires identifying strategic priorities in terms of transformational change. Therefore, the purpose of the article is the research tool supporting strategic evaluation of the national economy.

Methods: Methodological and information is the foundation of scientific papers, periodicals materials, the resources of the Internet. The work carried out thematic research systematization and theoretical assumptions of the strategic assessment of the national economy using the technique of SWOT-analysis.

Results: The basic principles for the SWOT-analysis of the national economy. An improvement techniques known SWOT-analysis by combining in one procedure analytical assessments and strategy selection of state regulation of the national economy. The system forming tool SWOT-analysis of the national economy. The requirements for the system tool providing strategic assessment. The system of accounting and analytical instruments, under which the decomposition segment evaluation matrix to the sum of its individual parties to carry out a formal assessment of strategic state regulation of the national economy. Identified and grouped financial and economic statistical tools of strategic evaluation of the national economy. An application of a more favorable positioning system state and national economic development, based on the method of hierarchical classification. Developed and proposed structural and dynamic matrix of strategic evaluation of the national economy.

Discussion: It will be modern and relevant, including methodologically necessary application tools SWOT-analysis not only at the enterprise level (micro level), but also at the level of the national economy of our country (macro level) as for the national economy in the present defined as an economic subjects of international protection. Note that in addition to the relevant entities in the international space there is also a significant amount of integration associations, which also act as associate of the international environment. Define, leaving questions of accounting and analytical software tool support matrix assessment of the national economy, which must constantly explore in terms of transformation. Some strategic aspects to look at a group of objects, which may have structural problems; in others, by changing the structure of the problem in the first place there are problems that not even envisaged earlier in the system of state regulation of the national economy. But we need to be sure that in any case the basis of the strategic evaluation of the national economy is the country's mission in the context of globalization. Based on the mission, you can easily identify material errors and rank prospective strategic aspects that are inherent in any country in a global environment.

JEL Classification: D23, Q13, 14.

Список літератури:

1. Сайт Державної статистичної служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua>.
2. Міжнародна стандартна галузева класифікація [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.wikipedia.org/wiki/Міжнародна_стандартна_галузева_класифікаціяВ2.Д0.В5.Д1.804-5.
3. Указ Президента України «Стратегія сталого розвитку «Україна – 2020» від 12 січня 2015 року № 5/2015 [Електронний ресурс] // Адміністрації Президента України. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>.

4. Кайлюк Є.М. Стратегічний менеджмент: навч. посіб. / Є.М. Кайлюк, В.М. Андреева, В.В. Гриненко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. – Х.: ХНАМГ, 2010. – 279 с.
5. Кіндрацька Г.І. Стратегічний менеджмент: навч. посібник / Г.І. Кіндрацька. – 2-ге вид., перероб і доповн. – К.: Знання, 2010. – 406 с.
6. Андрушків Б.М. Стратегічне управління інноваційним розвитком підприємства: навч. посібник / Б.М. Андрушків, Л.М. Мельник, Л.Я. Малюта. – Тернопіль: ТНТУ, 2010. – 238 с.
7. Довгань Л.Є., Каракай Ю.В., Артеменко Л.П. Стратегічне управління: Навч. посібник. – К.: Центр учбової літератури, 2009. – 440 с.
8. Баранчев В. Стратегический анализ: технология, инструменты, организация [*Электронный ресурс*]. – Режим доступа: <http://www.management.com.ua/strategy/str037.html>.
9. Томпсон А.А., Стрикленд А.Дж. Стратегический менеджмент. Искусство разработки и реализации стратегии: Учебник для вузов / пер. с англ.; под ред. Л. Зайцева, М.И. Соколовой. М.: Банки и биржи: ЮНИТИ, 1998. – 576 с.
10. Арин О.А. (Алиев Р.Ш.) Двадцать первый век: мир без России. М.: Альянс, 2001. – 352 с.; Электронная версия (исправленная), 2011. – 344 с. [*Электронный ресурс*]. – Режим доступа: http://www.olegarin.com/books/ewExternalFiles/Двадцать%20первый%20век_мир%20России.pdf.
11. Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства: [моногр.] / О.В. Побережець. – Херсон: Видавництво: Грінь Д.С., 2016. – 348 с.
12. Філіппова С.В. Система формування і забезпечення економічної безпеки підприємства [*Електронний ресурс*] / С.В. Філіппова, О.С. Дашковський // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2012. – № 2 (3). – С. 17-21. – Режим доступу до журн.: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
13. Масленников Є.І. Методологічні та практичні засади дослідження системи управління фінансовою стійкістю промислового підприємства [моногр.] / Є.І. Масленников. – Одеса: Прес-кур'єр, 2015. – 316 с.
14. Maslennikov E.I. Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise : [*Електронний ресурс*] / E.I. Maslennikov // Економіка: реалії часу. – 2014. – № 6 (16). – С. 111-115. – Режим доступу: <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/No6/111-115.pdf>.
15. Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення: [Електронний ресурс] / О.В. Побережець, К.В. Іванова // Економіка: реалії часу. – 2012. – № 2 (3). – С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.
16. Yuri V. Kovtunenکو. Commercialization and technology transfer: the processes' contents and correlation in the innovative activity of industrial enterprise [*Електронний ресурс*] / Svitlana V. Filyppova, Yuri V. Kovtunenکو // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – №2 (7). – Одеса: ОНПУ, 2013. – С.33-38. – Режим доступу: <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
17. Ломачинська І.А. Вплив конвергенції фінансового та реального секторів на розвиток національної економіки України / І. Ломачинська, А. Кравцова // Вісник Одеського національного університету. Економіка. – 2012. – том 17, вип. 2. – С. 139-146.
18. Філіппова С.В. Аналітичні інструменти системи економічної безпеки суб'єктів господарювання: монографія / С.В. Філіппова, С.А. Нізяєва – Донецьк: Вид-во «Ноулідж» (Донецьке відділення), 2012. – 179 с.
19. Філіппова С.В. Інноваційна трансформація промислового сектору економіки України та механізми її регулювання: [Монографія] / С.В. Філіппова та ін.; під. ред. С.В. Філіппової. – Одеса: ВМВ, 2009. – 180 с.
20. Балан О.С. Прийняття інвестиційних рішень на підприємствах виробничої сфери: [моногр.] / О.С. Балан // Одеса: вид-во «ВМВ», 2014. – 417 с.

References:

1. Sayt Derzhavnoyi statystychnoyi sluzhby Ukrayiny [The site of the State Statistics Service of Ukraine]. Retrieved from <http://www.ukrstat.gov.ua> [in Ukrainian].
2. Mizhnarodna standartna haluzeva klasyfikatsiya [International Standard Industrial Classification]. Retrieved from https://uk.wikipedia.org/wiki/Mizhnarodna_standartna_haluzeva. [in Ukrainian].
3. Ukaz Prezidenta Ukrayiny "Stratehiya staloho rozvytku "Ukrayina – 2020" vid 12 sichnya 2015 r. № 5/2015 [Order of the President of Ukraine "Sustainable Development Strategy" Ukraine – 2020" from January 12, 2015 number 5/2015]. (2015, 12 January). Administratsiyi Prezidenta Ukrayiny. – Administration of President of Ukraine. Retirved from <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5/2015> [in Ukrainian].
4. Kaylyuk, Ye.M., Andryeyeva, V.M., & Hrynenko, V.V. (2010). Stratehichnyy menedzhment [Strategic management]. Khark. nats. akad. misk. hosp-va. Kh.: KhNAMH [in Ukrainian].

5. Kindratska, H.I. (2010). Stratehichnyy menedzhment [Strategic management]. (2nd ed.). K.: Znannya [in Ukrainian].
6. Andrushkiv, B.M., Melnyk, L.M., & Malyuta, L.Ya. (2010). Stratehichne upravlinnya innovatsiynym rozvytkom pidpryyemstva [Strategic management of innovative enterprise development]. Ternopil: TNTU [in Ukrainian].
7. Dovhan, L.Ye., Karakay, Yu.V., & Artemenko, L.P. (2009). Stratehichne upravlinnya [Strategic management]. K.: Tsentri uchbovoyi literatury [in Russian].
8. Barancheev, V. Strategicheskiy analiz: tekhnologiya, instrumenty, organizatsiya [Strategic analysis: technology, tools, organization]. Retrieved from <http://www.management.com.ua> [in Russian].
9. Tompson, A.A., & Stryklend, A. Dzh. (1998). Strategicheskiy menedzhment. Iskusstvo razrabotki i realizatsii strategii [Strategic management. The art of developing and implementing a strategy]. L. Zaytseva, M.Y. Sokolovoy (Ed.). M.: Banki i birzhi: YUNITI [in Russian].
10. Arin, O.A. (Aliyev, R.Sh.). (2011). Dvadsat pervuy vek: mir bez Rossii [Twenty-first century: a world without Russia]. M.: Alyans. Retrieved from http://www.olegarin.com/books/ewExternalFiles/Dvadsat%20pervy%20vek_myr%20bez%20Rossyy.pdf strategy/str037.html [in Russian].
11. Poberezhets, O.V. (2016). Teoretyko-metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennya systemy upravlinnya rezultatamy diyalnosti promyslovoho pidpryyemstva [Theoretical, methodological and practical bases of research management performance of the industrial enterprises]. Kherson: Vydavnytstvo: Hrin D.S [in Ukrainian].
12. Filyppova, S.V., & Dashkovskyy, O.S. (2012). Systema formuvannya i zabezpechennya ekonomichnoyi bezpeky pidpryyemstva [The system formation and ensuring economic security]. Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal – Economics: time realities. Scientific journal, 2 (3), 17-21. Retrieved from <http://www.economics.opu.ua/n3.html> [in Ukrainian].
13. Maslennikov, Ye.I. (2015). Metodolohichni ta praktychni zasady doslidzhennya systemy upravlinnya finansovoyu stiykistyu promyslovoho pidpryyemstva [Methodological and practical bases of research management system financial stability of industrial enterprise]. Odesa: Pres-kuryer [in Ukrainian].
14. Maslennikov, E.I. (2014). Strategic assessment of the financial sustainability of the industrial enterprise. Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal – Economics: time realities. Scientific journal, 6 (16), 111-115. Retrieved from <http://economics.opu.ua/files/archive/2014/n6.html>.
15. Poberezhets, O.V., & Ivanova, K.V. (2012). Identyfikatsiya ta klasyfikatsiya nematerialnykh aktyviv ta problemy yikh vyznachennya [Identification and classification of intangible assets and problems of definition]. Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal – Economics: time realities. Scientific journal, 2(3), 98-104. Retrieved from <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/N2/98-104.pdf> [in Ukrainian].
16. Filyppova, S.V., & Kovtunenکو, Yu.V. (2013). Sommercialization and technology transfer: the processes contents and correlation in the innovative activity of industrial enterprise. Ekonomika: realiyi chasu. Naukovyy zhurnal – Economics: time realities. Scientific journal, 2 (7), 33-38. Retrieved from <http://www.economics.opu.ua/n3.html>.
17. Lomachynska, I.A., & Kravtsova, A. (2012). Vplyv konverhentsiyi finansovoho ta realnoho sektoriv na rozvytok natsionalnoyi ekonomiky Ukrayiny [The impact of the convergence of the financial and real sectors of the national economy development of Ukraine]. Visnyk Odeskoho natsionalnoho universytetu. Ekonomika. – Bulletin of the Odessa National University. Economy. Vol. 17, issue 2, 139-146 [in Ukrainian].
18. Filyppova, S.V., & Nizyayeva, S.A. (2012). Analychni instrumenty systemy ekonomichnoyi bezpeky subyektiv hospodaryuvannya [Analytical Instruments system of economic security entities]. Donetsk: Vyd-vo "Noulidzh" (Donetske viddilennya) [in Ukrainian].
19. Filyppova, S.V. et al. (2009). Innovatsiyna transformatsiya promyslovoho sektoru ekonomiky Ukrayiny ta mekhanizmy yiyi rehulyuvannya [Innovative transformation of the industrial sector of Ukraine's economy and its regulation mechanism]. Odesa: VMV [in Ukrainian].
20. Balan, O.S. (2014). Prynyattya investytsiynikh rishen na pidpryyemstvakh vyrobnychoyi sfery [Investment decisions at the enterprises of industrial sphere]. Odesa: vyd-vo "VMV" [in Ukrainian].

Надано до редакційної колегії 20.02.2016

Григор'єв Геннадій Степанович / Hennadiy S. Grygoriev
grygoriev@ukr.net

Посилання на статтю / Reference a Journal Article:

Інструментальна підтримка стратегічного оцінювання національної економіки [Електронний ресурс] / Г. С. Григор'єв // Економіка: реалії часу. Науковий журнал. – 2016. – № 2 (24). – С. 125-136. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2016/n2.html>